

KRUISPUNT MET VERKEERSLICHTEN OVERSTEKEN

1. INTRO

Door het drukke verkeer en de inrichting van de weg is het voor fietsers vaak moeilijk om aan kruispunten veilig over te steken of af te slaan. Verkeerslichten kunnen daarbij een hulp zijn, maar ook dan is het niet altijd duidelijk hoe je je als fietser het veiligst gedraagt. Met deze oefenfiche leer je jonge fietsers hoe ze een kruispunt met verkeerslichten veilig kunnen oversteken.

2. VOORAF

Ga met de klas verkeerslichten in de omgeving van de school bekijken. Je kan dat het best met de fiets doen omdat je leerlingen dan meteen het juiste gedrag inoefenen.

TIP: doe vooraf een fietscontrole. In het actiepakket Fietscontrole vind je daarvoor het nodige materiaal. Je kan dat pakket gratis aanvragen op www.verkeersschool.be.

TIP: vraag voor de uitstap extra begeleiding aan verkeersouders, gemachtigde opzichters, politie, ...

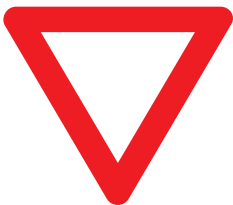
3. VERKENNEN

Wandel of fiets met je klas naar een kruispunt met verkeerslichten. Iedereen draagt een fluohesje. Bij het kruispunt staan de leerlingen veilig aan de kant (op de stoep) zodat ze een goed zicht hebben over het kruispunt. Laat ze de situatie aan het verkeerslicht observeren. Vraag hen hoe een fietser zich aan dit verkeerslicht moet gedragen.

Onderstaande vragen kunnen daarbij helpen:

- Wat kan je het best doen wanneer je komt aange fietst en het verkeerslicht staat op groen?
  - Blijf aan een constante snelheid rijden en houd het verkeerslicht goed in het oog zodat je snel kan reageren wanneer het naar oranje of rood verspringt.
- Waar let je op wanneer je over het kruispunt fietst?
  - Maak oogcontact met de andere bestuurders op het kruispunt, in het bijzonder met wie jouw pad kruist bijvoorbeeld omdat iemand van jullie afslaat.
- Langs waar fiets je over het kruispunt wanneer je rechtdoor wil rijden?
  - Als er een fietspad is, volg je dat. Zo niet, houd je rechts aan.
- Waar ga je staan als het verkeerslicht op rood staat?
  - Sta in functie van naar waar je wil rijden. Wil je rechtdoor rijden of rechts afslaan, ga je vooraan het fietspad of het opstelvak aan de rechterkant staan. Wil je links afslaan, kan je al links in het opstelvak gaan staan.
- Waar let je op wanneer je staat te wachten tot het groen is?
  - Controleer of je niet in een dode hoek staat, maak oogcontact, kijk naar het verkeerslicht, zet je trapper goed om te vertrekken, ...
- Wat betekenen de verschillende verkeersborden die je ziet?

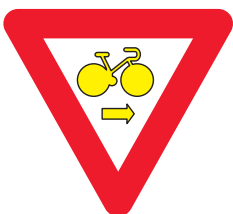
De meest voorkomende borden bij kruispunten met verkeerslichten:

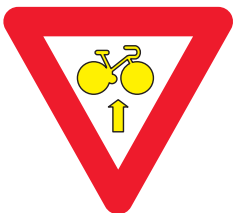
B1: hier moet je vertragen en indien nodig stoppen om voorrang te verlenen aan andere bestuurders.

B5: hier moet je stoppen en voorrang verlenen aan andere bestuurders (tenzij het verkeerslicht op groen staat).

B22: fietsers mogen hier door het rode verkeerslicht afslaan in de richting van de pijl. Opgelet: wanneer ze door het rood rijden, hebben ze geen voorrang.

B23: fietsers mogen hier door het rode verkeerslicht rijden in de richting van de pijl. Opgelet: wanneer ze door het rood rijden, hebben ze geen voorrang.

F14: hier is een opstelvak voor fietsers. Fietsers mogen voor de andere bestuurders aan het rode verkeerslicht gaan staan en kunnen ook al voorsorteren als ze links moeten afslaan (door links in dat opstelvak te staan).

4. OEFENEN

Na het klasgesprek doen de leerlingen het juiste gedrag voor. Maak duidelijke afspraken.

- Langs waar kom je aangefietst?
- In welke richting moet je oversteken?
- Wat moet je doen nadat je het kruispunt overgestoken hebt? Op welke plaats wacht je op de rest van de klas?

De leerlingen observeren elkaar. Neem als leerkracht plaats ter hoogte van de stopstreep. Zo kan je beoordelen of de leerling die komt aangefietst de juiste beslissing neemt. Indien nodig grijp je in.

Als er een extra begeleider aanwezig is, gaat die op de wachtplaats staan waar de leerlingen die al gefietst hebben, samenkomen. Steek als leerkracht zelf als laatste over.

Bespreek na deze oefening de prestatie van de groep en indien nodig van individuele leerlingen. Vertel wat er goed liep maar formuleer ook duidelijk wat er beter kan, wat (individuele) aandachtspunten zijn.

Verschillende situaties ter illustratie

Situatie 1: fietsers hebben geen aparte voorzieningen

Je kan hier als fietser het best tot aan de stopstreep rijden en dan links of rechts gaan staan in functie van waar je naartoe wil rijden. Als er al voertuigen staan wanneer je komt aangereden, kijk dan of het veilig is om hen langs rechts te passeren om aan de stopstreep te gaan staan. **We raden dit ten stelligste af bij grote voertuigen omwille van het gevaar voor de dode hoek.** Blijf altijd achter een groot voertuig! Komt er één naast jou staan, maak dan rechtstreeks oogcontact. Opgepast! Je mag niet over het voetpad fietsen. Als de ruimte te smal is, blijf je achter het laatste voertuig wachten tot je kan doorrijden.

Situatie 2: fietsers hebben een opstelvak

In een opstelvak mag je als fietser zelf kiezen waar je gaat staan, maar we raden aan om je positie te kiezen in functie van waar je naartoe wil rijden. Wanneer je rechtdoor wil rijden of rechts wil afslaan, ga je dus aan de rechterkant van het opstelvak staan. Wil je links afslaan, dan ga je aan de linkerkant staan.

Let op met grote voertuigen! Wanneer er bv. een vrachtwagen achter het opstelvak staat, dan kan je beter NIET in het opstelvak gaan staan. Blijf altijd rechts achter een groot voertuig. Sta jij al in het opstelvak en komt een groot voertuig achter jou staan, verplaats je dan naar het voetpad en laat het voertuig eerst vertrekken.

Situatie 3: het fietspad loopt een paar meter door naar de zijstraat waar fietsers een eigen verkeerslicht hebben om over te steken.

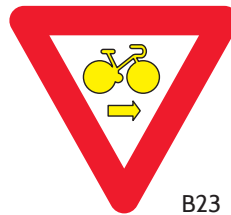
Wanneer het verkeerslicht op rood staat, zorg je ervoor dat je het kruisende fietspad niet blokkeert. Wanneer je oversteeft, fiets je aan de rechterkant zodat eventuele tegenliggers makkelijk kunnen passeren (indien dat toegelaten is).

Extra info: fietsers mogen in deze situatie het eerste verkeerslicht voorbijrijden, ook al staat het op rood, omdat het links van het fietspad staat. Een verkeerslicht dat op jou van toepassing is, moet rechts van jou staan.

Situatie 4: fietsers mogen het rode verkeerslicht voorbij rijden in de richting van de pijl.

Als je aan dit verkeerslicht komt, mag je als fietser het rode verkeerslicht voorbijrijden wanneer je in de richting van de pijl moet afslaan. Let er wel op dat andere voertuigen groen licht hebben en jij hen voorrang moet verlenen.

Situatie 5: fietsers moeten aan de verkeerslichten op een vluchtheuvel wachten.

Op grote kruispunten wordt voor kwetsbare weggebruikers soms een vluchtheuvel voorzien, een soort eilandje, tussen het verkeerslicht en de afslag voor de voertuigen. Als fietser ga je hier zo staan dat voetgangers en fietsers die moeten kruisen er makkelijk langs kunnen. Wanneer je oversteekt, fiets je aan de rechterkant zodat eventuele tegenliggers makkelijk kunnen passeren (indien dat toegelaten is).

